

Sygn. akt I CSK 548/22

POSTANOWIENIE

Dnia 25 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kamil Zaradkiewicz

w sprawie z powództwa M. K.
przeciwko H. K. i W. K.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 25 marca 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 26 stycznia 2021 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1). odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2). zasądza od powódki M. K. na rzecz pozwanych H. K. i W. K.
kwoty po 2.700 (dwa tysiące siedemset) zł tytułem zwrotu
kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 26 stycznia 2021 r. Sąd Apelacyjny w (...) po rozpoznaniu 12 stycznia 2021 r. sprawy z powództwa M. K. przeciwko H. K. i W. K. o zapłatę na skutek apelacji Pozwanych zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w S. z 5 czerwca 2019 r. w ten sposób, że oddalił powództwo i rozstrzygnął o kosztach procesu, w tym o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną na powyższe orzeczenie Sądu drugiej instancji wniosła Powódka, zaskarżając je w całości i zarzucając naruszenie art. 405 k.c. poprzez jego błędną wykładnię. Powódka wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku

w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...) oraz o zasądzenie od Pozwanych solidarnie na rzecz Powódki kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania Powódka wskazała na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Pozwani wnieśli o odmowę jej przyjęcia do rozpoznania oraz o zasądzenie od Powódki na ich rzecz kosztów procesu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.).

Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Przedstawienie okoliczności, uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, polega na sformułowaniu samego zagadnienia oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., sygn. akt V CSK 75/06, niepublikowane). Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (zob. np.

niepublikowane postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 marca 2010 r., sygn. akt II UK 363/09; 12 marca 2010 r., sygn. akt II UK 400/09).

Według utrwalonego stanowiska judykatury, powołanie się na przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga sformułowania określonego problemu prawnego i uzasadnienia, że ma on znaczenie dla rozwoju prawa lub precedensowy charakter.

Istota zagadnienia przedstawianego przez Powódkę sprowadza się do ustalenia i wykładni, czy pomoc drugiemu małżonkowi, w tym świadczona okazjonalnie co do działalności zarobkowej tego ostatniego, wiąże się z obowiązkiem jej wynagrodzenia. Powódka formułując istotne zagadnienie w niniejszej sprawie wskazuje, że chodzi o ustalenie, czy wyłączona jest możliwość dochodzenia roszczenia na podstawie art. 405 k.c. wynikającego z pracy w gospodarstwie rolnym osoby bliskiej.

W świetle powołanych standardów odnoszących się do treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wypada przypomnieć, iż każdorazowo konieczne jest wskazanie przez Skarżącego w uzasadnieniu wniosku stanowiącego odrębną część (element konstrukcyjny) skargi, argumentów, które prowadzą do jego rozbieżnych ocen, oraz możliwych wariantów interpretacyjnych (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 maja 2001 r., sygn. akt II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; 11 stycznia 2002 r., sygn. akt III CKN 570/01, OSNC 2002, Nr 12, poz. 151; 13 lipca 2007 r., sygn. akt III CSK 180/07, niepublikowane; 10 kwietnia 2014 r., sygn. akt IV CSK 623/13, niepublikowane; 2 grudnia 2014 r., sygn. akt II CSK 376/14, niepublikowane; 9 kwietnia 2015 r., sygn. akt V CSK 547/14, niepublikowane). Tymczasem w skardze nie przytoczono takich argumentów, możliwych dróg interpretacji, poglądów piśmiennictwa ani doktryny, samo zaś „zagadnienie” nie zostało w istocie wysłowione. Skarżąca nie przedstawiła zatem w uzasadnieniu argumentacji, która odpowiadałaby standardom ukształtowanym w tym zakresie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, nie wskazując w szczególności poglądów doktryny ani rozbieżnego orzecznictwa Sądu Najwyższego. Umknęło przy tym uwadze Skarżącej to, iż zagadnienie przez nią oferowane do oceny nie jest nowe i było dotychczas przedmiotem orzecznictwa.

W szczególności w wyroku z 12 czerwca 1975 r., sygn. akt III CRN 479/74, LEX nr 4986, Sąd Najwyższy wskazał, iż nieodpłatne wykonywanie stałej pracy w cudzym gospodarstwie rolnym stanowić może bezpodstawne wzbogacenie właściciela gospodarstwa o tę wartość majątkową, jaka nie wyszła z jego majątku jako ekwiwalent za pracę po potrąceniu kosztów utrzymania osoby, która tę pracę wykonywała.

O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 oraz art. 99 i art. 108 § 1 w zw. z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

Z uwagi na treść art. 29 § 2 i 3 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1904) Sąd Najwyższy, nie mając kompetencji do pominięcia stosowania przepisów ustawy oraz mając na względzie niepodważalność powołania sędziego na podstawie art. 179 Konstytucji RP, odstąpił od oceny prawidłowości powołania sędziów w składzie Sądu *ad quem*, a w konsekwencji ważności postępowania czy skuteczności orzeczenia z powyższych względów, co wynika z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 7 października 2021 r., sygn. K 3/21. Powyższe nie pozwalają bowiem na ocenę kryteriów odnoszących się do okoliczności wyboru kandydatów na stanowisko sędziowskie przez Krajową Radę Sądownictwa, a w konsekwencji kwestionowanie skuteczności powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego przez Prezydenta RP, a tym samym ubezszkolenia inwestytury, czego nie mogą w szczególności uzasadniać kryteria wskazane w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 listopada 2019 r. w sprawach połączonych C-585/18, C-624/18 i C-625/18, A.K. przeciwko Krajowej Radzie Sądownictwa oraz C.P., D.O. przeciwko Sądowi Najwyższemu, ECLI:EU:C:2019:982. Niezależnie od powyższego jednak, również w świetle wyroków Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej ewentualne wady procedury wyboru kandydata na urząd sędziego przed Krajową Radą Sądownictwa, nawet w razie uznania naruszenia Konstytucji RP w tym zakresie (poprzez stwierdzenie niezgodności z Konstytucją przepisów stanowiących podstawę procedury zakończonej powołaniem do pełnienia urzędu

na stanowisku sędziego), nie pozwalają na podważenie niezależności sądu rozpoznającego sprawę, zaś samo powołanie przez Prezydenta RP na urząd sędziego jest niepodważalne (wyrok TSUE z 22 marca 2022 r., C-508/19, M.F. przeciwko J.M., ECLI:EU:C:2022:201).